

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym
oraz niektórych innych ustaw**

(druk senacki nr 1045)

Przedmiotowa ustawa została uchwalona w oparciu o projekt poselski. Zasadniczym celem ustawy jest stworzenie rozwiązań prawnych umożliwiających przejęcie zadań i kompetencji przez zastępcę wójta w razie zaistnienia przemijającej przeszkody w wykonywaniu tych zadań i kompetencji przez wójta. Za przemijającą przeszkodę ustawodawca uznał: tymczasowe aresztowanie, odbywanie kary pozbawienia wolności wymierzonej za przestępstwo nieumyślne, odbywanie kary aresztu, niezdolność do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni. W gminie, w której wójt nie powołał zastępcy, jego obowiązki będzie pełniła osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek wojewody przekazany za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Osoba wskazana przez Prezesa Rady Ministrów będzie pełniła obowiązki wójta również wówczas, gdy przemijająca przeszkoda dotyczyć będzie zastępcy wójta.

Ustawa dokonuje również trzech innych zmian. W ustawie o referendum lokalnym zmieniono wymagania dla uznania za ważne referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego – referendum to jest ważne, gdy wzięło w nim udział co najmniej 3/5 liczby biorących udział w wyborze odwoływanego organu.

Istotnej zmiany dokonano w ustawie o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta, w zakresie biernego prawa wyborczego. Prawo wybieralności będzie przysługiwać obywatelowi polskiemu, który ukończył najpóźniej w dniu wyborów 25 lat i **posiada prawo wybieralności do rady gminy** (biernie prawo wyborcze), a nie tak jak dotychczas – prawo wybierania do rady gminy (czynne prawo wyborcze). Oznacza to, iż kandydować na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) nie będzie mogła osoba, która została skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, albo wobec której wydano prawomocny wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

W II czytaniu wprowadzono również zmiany w przywołanej powyżej ustawie oraz w ustawie – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, które

uzupełniają katalog przesłanek uzasadniających wygaśnięcie mandatu radnego i katalog przesłanek uzasadniających wygaśnięcie mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o sytuację gdy nie zostały złożone, w przewidzianym ustawowo terminie, oświadczenia: o stanie majątkowym, o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka, o umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka, oraz informacje: o zatrudnieniu, rozpoczęciu świadczenia pracy lub wykonywaniu czynności zarobkowych albo o zmianie stanowiska małżonka.

Uwagi szczegółowe:

Ustawa przewiduje, iż niezłożenie przez radnego jednostki samorządu terytorialnego albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oświadczeń i informacji wymaganych na podstawie art. 24h i art. 24j ustawy o samorządzie gminnym, w terminach przewidzianych w tej ustawie, skutkuje wygaśnięciem odpowiednio mandatu radnego albo mandatu wójta. Należy jednak zauważyć, iż ustawa o samorządzie gminnym przewiduje już inną sankcję za niezłożenie tych oświadczeń i informacji tj. utratę diety (w przypadku radnego) albo utratę wynagrodzenia (w przypadku wójta). Jeżeli wolą ustawodawcy jest wprowadzenie surowszej sankcji wobec radnych i wójtów uchylających się lub wykonujących z opóźnieniem obowiązki wynikające z przywołanych przepisów, niezbędne jest dokonanie odpowiedniej zmiany w przepisie przewidującym utratę diety (wynagrodzenia), gdyż realizacja obu tych sankcji jest z oczywistych powodów niemożliwa.

Oprac. Renata Bronowska